

Flakkebjerg herreds tinghus

Af Erling Petersen

Det gamle tinghus i Flakkebjerg herred var i 1720, da Eskild Bruun blev herredsfoged, så forfaldent, at det ikke længere kunne tjene sit formål, og tinget blev derfor i en årrække holdt i herredsfogedens hus i Flakkebjerg. Tilladelsen hertil blev givet af amtmanden over Antvorskov og Korsør amter, men det var ikke som nævnt i årbog 1969 C. H. v. Warnstedt, der gav denne tilladelse, eftersom han først blev amtmand i 1730, men en af hans forgængere i embedet, muligvis generalmajor v. Donop, der var amtmand 1723–27.

I skildringen af tinghusets nedlæggelse (se årbog 1969, s. 35–42) blev der fortalt om en syns- og vurderingsforretning foretaget i 1733 over de materialer, tømmer og andet, som endnu ikke var fjernet fra tinghuset. Siden da er der blevet fundet en synsforretning fra 1731 over alt det, der indtil dette år var bortstjålet fra tinghuset, og det vil nok kunne have en vis interesse, at der bliver fortalt lidt om denne synsforretning.

I 1731 var herredsfogeden „kommen udi Erfaring, hvorledes nogle tyvagtige og skarnagtige Mennesker skulde have fordristet sig til at indbryde på Flakkebjerg Herreds Tinghus og der bortstjaalet Borde, Bænke, Vinduer, Døre, Hængsler, Stakitværket, som stod i Tinghuset foran Kakkelovnen, saa vel som andet behøvende Tømmer, bestaaende af et Skafot til Mordere med andet videre, som udi Tinghuset i et Kammer var beliggende“, og den 15. februar fik han på herredstinget udmeldt fire mænd fra Flakkebjerg, der med smeden Sigvard

Flakkebjerg herreds tinghus

Henriksen som formand straks skulle begive sig til tinghuset, „dér nøje at granske og efterse dette Tinghuses Beskadigelse og derover gøre en Vurdering og skriftlig Forretning om bemeldte Tinghuses Istand-sættelse“ og tre uger senere fremlægge deres synsforretning på tinge.

Som sagt, så gjort! De fire Flakkebjerg bønder begav sig ud til tinghuset på Sønder Jellinge mark, og den 8. marts kunne de fremlægge resultatet af deres arbejde for retten og gøre deres ed på, at „de havde efterset, vurderet og takseret det retteste og bedste, de vidste, i denne Forretning“.

Det første, de havde foretaget sig, da de kom ud til tinghuset, var at efterforske og vurdere det stjålne. Fra tingstuen var borttaget et egebord, 4 alen langt og 2 alen bredt, vurderet til 2 rd., en bæk, vurderet til 3 mk., „Stakitværket med Jernpigge paa samt Dør og Hængsler“, anslået til 1 rd. 4 mk., for skorstenen en dør og „et Skorstensspjæld at dæmpe for Ilden med“, vurderet til 1 rdl., 3 vinduer med buer og beslag, 3 rdl., 2 døre for samme vinduer, 4 mk., 3 brædder af loftet, 5 alen lange, 3 mk. – Den anden stue havde følgende mangler: et egebord, 2 alen langt og 5 kvarter bredt, 3 mk., 2 bænke ved samme bord, 5 alen lange, 4 mk., en vinduesdør for samme stue med tilbehør, 2 mk., 2 døre, hvor jernhåndtaget, klinken og hængslerne var fjernet, 3 mk., desuden var der taget et tylvt brædder, som stod for et lidet kammer med dør og hængsler, og som ansloges til 2 rdl.

Af skafottet, som lå på loftet, fandtes „ikkun 5 Stolper, 3 Bjælker og 6 Kragbaand“, det øvrige, som hørte til skafottet, var bortstjålet, så det ikke kunne sættes i stand for mindre end 12 rdl. Der manglede desuden 4 stykker egeplanker, som var slået uden på huset; de var 2 alen lange og $\frac{3}{4}$ alen brede og blev vurderet til 5 mk. Det bortstjålne blev ialt anslået til 26 rdl. 1 mk.

Dertil kom den øvrige brøstfældighed på huset: Der skulle påsættes 48 alen nye fodstykker a 1 mk. = 8 rdl., hvortil kom 8 rdl. i ar-

Erling Petersen

bejdsløn, og til taget skulle der bruges mindst 16 læs langhalm, der ville koste lige så mange rigsdaler. Det ville koste mindst 6 rdl. at istandsætte de tilbageblevne vinduer, der nødvendigste reparation af skorstenen ville koste 2 rdl., en udspækning og klining af væggene ville beløbe sig til 8 rdl., mens de nødvendige mønningstørv ville koste én rigsdaler. Alt i alt ville det koste 49 rdl. at afhjælpe husets brøstfældighed, og når værdien af det bortstjålne blev regnet med, ville de samlede omkostninger andrage 75 rdl. 1 mk.

Denne synsforretning fortæller ikke så lidt om den øjeblikkelige tilstand i det gamle tinghus for Flakkebjerg herred, men oplyser også en hel del om dets inventar, og det er i den forbindelse ikke uden interesse at erfare, at man på loftet opbevarede et skafot, der blev taget ned og stillet op, når en misdæder skulle henrettes. Der har altså virkelig fundet henrettelser sted i nærheden af tinghuset, hvad marknavnet Galgeager jo da også vidner om.

Det er klart, at tinghuset måtte få sin undergang i møde, tilmed da tyverierne fortsatte i tiden, der kom. Den 30. april 1733 lod amtmand v. Warnstedt prokurator Søren Lintrup fra Slagelse indstævne universitetets husmand i Hyllested, Jens Knudsen, for at høre beviser og lide dom „angaaende 9 Stk. Egeplanker, som fra Flakkebjerg Herreds Tinghus skal være bortstjaalne og hos Jens Knudsen ved Inkvisitionen den 15. April sidstleden befunden“. Synsmændene, der foretog denne undersøgelse, havde fundet de 8 planker liggende som stængetræ under et par læs hø, mens det 9. stykke var lagt for en gåserede i et kammer, og af disse planker „var de trende ungefær 3 Alen lange og $\frac{1}{2}$ Alen brede, de øvrige 6 Stk. kunne ungefær være 6 eller 7 Kvarter i Længden, og de trende deraf kunde være $\frac{1}{2}$ Alen brede, mens de trende ikkun ungefær var 4 a 5 Tommer i Bredden“. Da de var gamle, vurderedes de kun til 7 mk. 8 sk. ialt.

Synsmændene berettede derefter, at Jens Knudsen ikke havde været hjemme hin 15. april, og de havde derfor spurgt hans hustru,

Flakkebjerg herreds tinghus

hvor de planker var kommet fra, og om det ikke var de planker, der savnedes på Flakkebjerg herreds tinghus, beliggende på Sønder Jellinge mark. Hun havde hertil blot svaret, at hun ikke vidste, hvorfra de var kommet, og synsmændene havde så taget plankerne, lagt dem på en vogn og kørt dem hen i Hyllested præstegård, hvor præsten, magister Otto Ferslev, lovede at opbevare dem indtil videre.

På tinge blev Jens Knudsen af Søren Lintrup spurgt, hvordan han var kommet til disse egeplanker, og om han havde lovlig hjemmel dertil, men medens dette blev indført i tingbogen, undveg Jens Knudsen fra retten og gik bort uden at svare. Stokkemændene fik ham dog kaldt tilbage, da han var på hjemvejen, og han svarede nu Lintrup, at egeplankerne lå til stænge i huset, da han fæstede det, men at han ikke kunne bevise det.

Han kom dog ikke langt med den forklaring, for Simon Jensen fra Hyllested, der tilforn havde boet i Jens Knudsens hus, kunne oplyse, at da han boede der, var der i hvert fald ingen løse egeplanker i huset, og Peter Nielsen Smed, der også boede i Hyllested, forklarede ved samme lejlighed, at han havde smedet et par jernhængsler for Jens Knudsen, og han havde da spurgt ham, om ikke de stammede fra tinghuset. Det havde Jens Knudsen svaret nej til og sagt, at han havde fået dem af kusken på Fuirendal, der havde købt dem til ham i København; de var ikke fra tinghuset. Peter Smed kendte iøvrigt intet til, om Jens Knudsen skulle have tilvendt sig noget af tinghusets træ- eller jernværk.

Jens Knudsen kunne ikke rigtig klare for sig, men heller ikke rigtig overbevises om sin forseelse, og han blev den 30. juli dømt til at gøre sin korporlige ed på, at han ikke var en tyv, men at plankerne måtte være „ham paaført af onde Mennesker“. Såfremt Jens Knudsen ikke aflagde denne ed, skulle han miste sin hud og bøde „Igæld og Tvigæld“, d.v.s. betale erstatning for skade og tab, i henhold til loven.

Erling Petersen

Kort tid efter blev tinghuset revet ned, og de sørgelige rester overgivet herredsfogeden til opbevaring.

Kilde: Flakkebjerg herreds tingbog 1723-42, fol. 381-383 og fol. 429-442.